SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ

1.4.2020

Anne Ilkka
Jaana Huhta
Katri Makkonen
Virva Juurikkala

Eduskunta
Perustuslakivaliokunta

VALTIONEUVOSTON ASETUS VALMIUSLAIN 86, 88, 94, 94 JA 109 §:SSÄ SÄÄDETTYJEN TOIMIVALTUUKSIEN KÄYTÖN JATKAMISESTA (M 11/2020)

Valtioneuvosto totesi 16.3.2020 yhteistoiminnassa tasavallan presidentin kanssa, että maassa vallitsevat valmiuslain 3 §:n 5 kohdassa tarkoitetut poikkeusolot. Valtioneuvosto antoi 17.3.2020 asetuksen valmiuslain 86, 88, 93-95 ja 109 §:ssä säädettyjen toimivaltuuksien käyttöönotosta (125/2020), jota muutettiin 19.3.2020 annetulla asetuksella (130/2020). Valtioneuvosto antoi 31.3.2020 asetuksen valmiuslain 86, 88, 93, 94 ja 109 §:ssä säädettyjen toimivaltuuksien käytön jatkamisesta, joka olisi voimassa 13.5.2020 asti.

Valmiuslain mukaisia toimivaltuuksia voidaan lain 4 §:n mukaan käyttää vain, jos tilanne ei ole hallittavissa viranomaisten säännönmukaisin toimivaltuuksin. Viranomaiset voidaan lisäksi oikeuttaa poikkeusoloissa käyttämään vain sellaisia toimivaltuuksia, jotka ovat välttämättömiä ja oikeasuhtaisia lain 1 §:ssä säädetyn tarkoituksen saavuttamiseksi. Valmiuslain tarkoituksena on lain 1 §:n mukaan poikkeusoloissa muun muassa suojata väestöä sekä turvata sen toimeentulo ja maan talouselämä, ylläpitää oikeusjärjestystä, perusoikeuksia ja ihmisoikeuksia.

Sosiaali- ja terveysministeriö pitää tässä asetuksessa ehdotettujen toimivaltuuksien käytön jatkamista edelleen välttämättömiksi tämän hetkisessä tilanteessa ja oikeasuhteisiksi covid-19 –pandemian jatkuessa sen leviämisen ja etenemisen hidastamiseksi sekä erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon resurssien riittävyyden varmistamiseksi.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmässä tulee olla riittävän laajat ja nopeasti käytettävät mahdollisuudet varmistaa sen toimintakyky, jotta ihmisten oikeus elämään ja terveyteen sekä perustuslain takaamiin riittäviin sosiaali- ja terveyspalveluihin toteutuu ja henkeä ja terveyttä uhkaavaa vakavaa vaaraa voidaan torjua asianmukaisilla palveluilla. Valmiuslain nojalla käyttöön otettavilla valtuuksilla turvataan osaltaan nimenomaan sosiaali- ja terveyspalveluiden riittävää toimintakykyä kiireellisten palveluiden, haavoittuvassa asemassa olevien väestöryhmien palveluiden sekä muiden ehdottomasti tarvittavien oikea-aikaisten palveluiden varmistamiseksi kokonaisuutena. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden toiminnan ohjaamiseen ja muuttamiseen liittyvät toimivaltuudet, joilla turvataan resurssien riittävyyttä, ovat

välttämättömiä, jotta pystytään takaamaan väestölle Perustuslain 7 §:n mukainen oikeus elämään ja 19 §:n mukaiset välttämättömät ja riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut.

Valmiuslain 86 §:n mukaiset toimivaltuudet

Valmiuslain 86 §:n mukaan sosiaali- ja terveysministeriö sekä toimialueellaan aluehallintovirasto voi päätöksellään velvoittaa sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksikön laajentamaan tai muuttamaan toimintaansa, siirtämään toimintansa kokonaan tai osaksi oman toimialueensa tai sijaintipaikkansa ulkopuolelle taikka järjestämään toimintaa myös toimialueensa ulkopuolella, sijoittamaan hoidon tai huollon tarpeessa olevia henkilöitä toimintayksikköönsä siitä riippumatta, mitä asiasta on säädetty, määrätty tai sovittu ja luovuttamaan toimintayksikön tai osan siitä valtion viranomaisten käyttöön.

Sosiaali- ja terveysministeriö on antanut useita ohjeita, jolla on ohjattu sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköitä (https://stm.fi/stm-koronavirustiedotteet). Toimivaltuuksien käyttöönoton jatkamiselle on tarve, jotta sosiaali- ja terveysministeriö tai aluehallintovirasto pystyy nopeasti tarvittaessa antamaan sitovia päätöksiä toimintojen muuttamisesta tilanteessa, jossa ohjeet eivät ole riittäviä toimintayksiköiden ohjaamisessa. Toimivaltuuksien käyttöönottoa seuranneiden ensimmäisen kahden viikon aikana terveydenhuollon kuormitus ei ole ollut vielä kantokyvyn rajoilla. Sitä mukaa kuin sairaalahoitoa ja tehohoitoa tarvitsevien potilaiden määrä lisääntyy, tulee tarve muuttaa sairaaloiden toimintaa. Tällainen tilanne voi syntyä esimerkiksi yhden alueen terveydenhuollon kantokyvyn ylittyessä, jolloin tilanteeseen on voitava reagoida tarvittaessa nopeasti sitovilla päätöksillä. Pandemiantilanteen vaikeutuminen vaikuttaa myös perusterveydenhuollon toimintaan potilaiden määrän kasvaessa.

Sosiaali- ja terveysministeriö valmistelee parhaillaan valmiuslain 86 §:n nojalla annettavaa päätöstä sairaanhoitopiireille, jolla ohjataan sairaanhoitopiirejä noudattamaan yhtenäisiä karanteenikäytäntöjä ulkomailta saapuvan henkilöstön osalta ja ohjaamaan henkilöstön Covid-19-testaukseen valtioneuvoston linjauksen mukaisesti.

Tähän mennessä ei myöskään ole vielä ryhdytty ottamaan käyttöön mittavassa määrin yksityisen terveydenhuollon kapasiteettia. Selvitystyö tarvittavasta ja yksityiseltä sektorilta saatavasta kapasiteetista on käynnissä. Yksityisen sektorin kapasiteetin käyttöönottoa nopeasti ei ole mahdollista tehdä nykyisillä toimivaltuuksilla, minkä vuoksi nyt käsillä oleva tilanne edellyttää valmiuslain toimivaltuuksia. Tilanteen muuttuessa voi olla välttämätöntä muuttaa myös sosiaalihuollon toimintayksikköjen toimintaa.

Ehdotetun sääntelyn kannalta keskeisiä säännöksiä ovat perustuslain 7 §:n 1 momentissa oleva oikeus elämään ja 19 §:n 3 momentissa oleva julkisen vallan velvoite turvata jokaiselle riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut ja edistää väestön terveyttä. Samoin on otettava huomioon perustuslain 22 §:n säännös julkisen vallan velvoitteesta turvata perus- ja ihmisoikeuksien toteutuminen. Näiden velvoitteiden ja oikeuksien osalta Suomi on ratifioinut useita kansainvälisiä ihmisoikeussopimuksia, joissa on säädetty oikeudesta elämään ja oikeudesta terveyden suojeluun. Muun muassa Euroopan

ihmisoikeussopimuksen 2 artiklassa säädetään oikeudesta elämään ja uudistetun Euroopan sosiaalisen peruskirjan 11 ja 13 (1) artikloissa säädetään oikeudesta terveyden suojeluun ja lääkinnälliseen apuun. YK:n taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen eli TSS-sopimuksen 12 artiklassa tunnustetaan jokaiselle oikeus nauttia korkeimmasta saavutettavissa olevasta ruumiin- ja mielenterveydestä. Säännöksen mukaan sopimusvaltion tulee ryhtyä toimenpiteisiin, jotka ovat välttämättömiä sellaisten olosuhteiden luomiseksi, jotka ovat omiaan turvaamaan jokaiselle lääkärin ja sairaaloiden palvelut sairaustapauksissa. Lisäksi YK:n lapsen oikeuksia koskevan yleissopimuksen 6 artiklassa on säädetty oikeus elämään, henkiinjäämiseen ja kehittymiseen mahdollisimman täysimääräisesti. Säännöksen tarkoituksena on luoda optimaaliset puitteet lapsen henkiinjäämiselle ja edellytykset hänen harmoniselle kehittymiselleen. Sopimuksen 24 artiklassa on säädetty oikeudesta terveyden- ja sosiaalihuoltoon. Myös YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevassa yleissopimuksessa 10 artiklassa säädetään oikeudesta elämään ja 25 artiklassa oikeudesta terveyteen.

Valmiuslain 88 §:n toimivaltuudet

Valmiuslain 88 §:n mukaan väestön sosiaali- ja terveydenhuollon turvaamiseksi 3 §:n 1, 4 ja 5 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa voidaan valtioneuvoston asetuksella säätää, että kunta voi luopua:
1) terveydenhuoltolaissa (1326/2010) säädettyjen määräaikojen noudattamisesta kiireettömän hoidon järjestämisessä, jos se on välttämätöntä kiireellisen hoidon järjestämiseksi ja jos määräajan ylittäminen ei vaaranna potilaan terveyttä;
2) sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36 §:ssä tarkoitetuista palvelutarpeen arvioinneista;
3) lasten päivähoidosta annetun lain (36/1973), (nykyisin varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaisen päivähoidon järjestämisvastuusta, jos lapsen vanhemmat tai muut huoltajat voivat järjestää lapsen hoidon muutoin;
4) terveydensuojelulain (763/1994) mukaisen ilmoituksenvaraiseen toimintaan liittyvien ilmoitusten käsittelystä ja päätöksenteosta sekä asuntojen terveyshaittojen selvittämiseen liittyvistä tehtävistä.

Terveydenhuollon kiireettömän hoidon määräajat

Terveydenhuoltolain 51-53 §:ssä säädetään kiireettömään hoitoon pääsyn määräajoista. Perusterveydenhuollossa hoidon tarpeen arviointi on tehtävä viimeistään kolmantena arkipäivänä siitä, kun potilas otti yhteyden terveyskeskukseen. Hoidon tarpeen arvioinnin yhteydessä lääketieteellisesti tai hammaslääketieteellisesti tarpeelliseksi todettu hoito on järjestettävä potilaan terveydentila ja sairauden ennakoitavissa oleva kehitys huomioon ottaen kohtuullisessa ajassa, kuitenkin kolmessa kuukaudessa siitä, kun hoidon tarve on arvioitu. Erikoissairaanhoidossa hoidon tarpeen arviointi on aloitettava kolmen viikon kuluessa siitä, kun lähete on saapunut. Jos hoidon tarpeen arviointi edellyttää erikoislääkärin arviointia tai erityisiä kuvantamis- tai laboratoriotutkimuksia, on arviointi ja tarvittavat tutkimukset toteutettava kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun lähete on saapunut sai-raanhoitopiirin sairaalaan tai muuhun erikoissairaanhoitoa toteuttavaan toimintayksikköön. Hoidon tarpeen arvioinnin perusteella lääketieteellisesti, hammaslääketieteellisesti tai terveystieteellisesti tarpeelliseksi todettu hoito ja neuvonta on järjestettävä ja

aloitettava hoidon edellyttämä kiireellisyys huomioon ottaen kohtuullisessa ajassa, kuitenkin kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hoidon tarve on todettu.

Terveydenhuollon kiireetöntä hoitoa vähennetään ja resursseja siirretään covid-19 –infektioon vaikeasti sairastuneiden hoitoon. Myös muu kiireellinen hoito turvataan. Tämän johdosta kiireettömän hoitoon pääsyn aikarajoissa pysyminen ei ole mahdollista. Nykyisen lainsäädännön mukaan määräajoista poikkeaminen ei ole mahdollista, minkä vuoksi tarvitaan valmiuslain mukaisia toimivaltuuksia. Epidemian laajentuessa ja tartuntojen lisääntyessä terveydenhuollon resurssien kuormitus lisääntyy merkittävästi ja kiireetöntä toimintaa joudutaan lakkauttamaan. Sen vuoksi toimivaltuuden jatkaminen on välttämätöntä.

Sosiaalihuollon palvelutarpeen arvioinnin aloittamisen määräajan noudattamisesta luopuminen

Palvelutarpeen arviointi kuuluu kunnan sosiaalihuollon lakisääteisiin tehtäviin. Sen yhteydessä selvitetään asiakkaan sosiaalipalvelujen tarve hänen elämäntilanteensa edellyttämässä laajuudessa. Palveluntarpeen arvioinnista vastaa sosiaalihuollon ammattihenkilö, ja se tehdään yhteistyössä asiakkaan ja tarvittaessa hänen omaisensa ja läheisensä sekä muiden toimijoiden kanssa. Palvelutarpeen arvioinnista säädetään sosiaalihuoltolain 36 §:ssä sekä erityislainsäädännössä kuten lastensuojelulaissa (417/2007) ja vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetussa laissa (380/1987, jäljempänä vammaispalvelulaki).

Sosiaalihuoltolain 36 §:n 1 momentin mukaan kiireellisen avun tarpeen arviointi on arvioitava välittömästi. Pykälän 2 momentin mukaan palvelutarpeen arviointi on aloitettava viipymättä ja saatettava loppuun ilman aiheetonta viivytystä. Varsinainen määräaikasäännös on 2 momentin toisessa virkkeessä. Sen mukaan arvioinnin tekeminen on aloitettava viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä siitä, kun asiakas, asiakkaan omainen tai läheinen tai hänen laillinen edustajansa on ottanut yhteyttä sosiaalipalveluista vastaavaan kunnalliseen viranomaiseen palvelujen saamiseksi. Tämä määräaika koskee säännöksen mukaan yli 75-vuotiaita henkilöitä sekä henkilöitä, jotka saavat vammaisetuuksista annetun lain (570/2007) 9 §:n 3 momentin 3 kohdan mukaista ylintä hoitotukea.

Valmiuslain 88 §:n käyttöönottoasetuksen 3 §:n mukaisten valtuuksien käyttöönoton osalta on sosiaalihuoltoa koskevan valtuuden osalta huomioitava seuraavaa. Alun perin valmiuslain 88 §:ssä viitattiin kumotun sosiaalihuoltolain (710/1982) 40 a §:n 2 momenttiin. Tämä säännös koski selkeästi vain palvelutarpeen arvioinnin määräaikoja, joita oli noudatettava yli 75-vuotiaiden sekä ylintä hoitotukea saavien vammaisten henkilöiden osalta. Sosiaalihuoltolain uudistuksen yhteydessä viittaus muutettiin koskemaan uuden sosiaalihuoltolain 36 §:ää kokonaisuudessaan. Mainittu säännös on kuitenkin sisällöltään huomattavasti laajempi kuin vanhan sosiaalihuoltolain 40 a §:n 2 momentti. Nykyinen sosiaalihuoltolain 36 § sisältää kumotun lain 40 a §:n 2 momentissa säädetyn lisäksi säännökset muun muassa palvelutarpeen arvioinnista kiireellisessä tapauksessa, ei-kiireellisessä tapauksessa sekä säännökset erityistä tukea tarvitsevan lapsen palvelutarpeen arvioinnista. On mahdollista, että valmiuslain säätämiseen liittyvää säädösviittausta päivitettäessä jäi huomaamatta, että viittaussäännöksen muuttaminen muutti merkittävästi myös valmiuslain 88 §:n sisältöä.

Tämän vuoksi valtioneuvosto on arvioinut, että tämän käyttöönottoasetuksen jälkeen annettavassa soveltamisasetuksessa olisi perusteltua rajata sosiaalihuoltolain 36 §:n velvoitteista luopuminen koskemaan vain säännöksen 2 momentissa säädettyä määräaikaa, kuten valmiuslakia säädettäessä näyttäisi lain esitöiden (HE 3/2008 vp) mukaan olleen tarkoitus. Tätä sääntelytapaa suositti myös perustuslakivaliokunta voimassa olevaa soveltamisasetusta koskevassa mietinnössään (PeVM 4/2020 vp).

Ehdotetun valmiuslain säännösten käyttöönottoasetuksen 3 §:n mukaan kunta voisi luopua muun muassa sosiaalihuoltolain 36 §:ssä tarkoitetuista palvelutarpeen arvioinneista. Tämä sääntely vastaa voimassa olevan käyttöönottoasetuksen 3 §:ää. Käyttöönottoasetuksen perusteella annettavassa soveltamisasetuksessa on kuitenkin mahdollista ottaa käyttöön valmiuslain mahdollistamia valtuuksia rajoitetummin kuin mihin valmiuslain ja ehdotetun käyttöönottoasetuksen säännökset oikeuttaisivat. Näin voidaan toteuttaa myös perustuslain 23 §:ssä perusoikeuksien poikkeuksille asetettua välttämättömyysedellytystä sekä sitä perustuslakivaliokunnan painottamaa seikkaa, että valmiuslain 4 §:n mukaan lain toimivaltuuksia voidaan käyttää vain sellaisin tavoin, jotka ovat välttämättömiä lain tarkoituksen saavuttamiseksi ja oikeassa suhteessa toimivaltuuden käyttämisellä tavoiteltavaan päämäärään.

Hallituksen tarkoituksena on nyt käsiteltävänä olevan asetuksen soveltamisasetuksessa ehdottaa voimassa olevaa sääntelyä sosiaalihuollon 36 §:ssä tarkoitetun palvelutarpeen arvioinnista luopumisesta rajattavaksi ainoastaan mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitettuun palvelutarpeen arvioinnin aloittamista koskevaan määräaikaan. Luopuminen ei koskisi pykälän 1 ja 3 momentissa säädettyjä aikamääreitä, eli kiireellistä avun tarpeen arviointia tai erityistä tukea tarvitsevan lapsen palvelutarpeen arviointia. Edellytyksenä palvelutarpeen arvioinnin määräajasta luopumiselle olisi, ettei henkilön välttämätön toimeentulo ja huolenpito vaarannu. Tämä olisi varmistettava myös jatkossa. Erityisesti olisi huolehdittava iäkkäiden henkilöiden sekä erityistä tukea tarvitsevien asiakkaiden palvelutarpeen riittävästä arvioinnista.

Palvelutarpeen arvioinnin määräajoista luopuminen ei jatkossakaan koskisi lastensuojelulaissa ja vammaispalvelulaissa säädettyjä määräaikoja. Perustuslain 19 §:n 3 momentin mukaan julkisen vallan on turvattava jokaiselle riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut, edistettävä väestön terveyttä sekä tuettava perheen ja muiden lapsen huolenpidosta vastaavien mahdollisuuksia turvata lapsen hyvinvointi ja yksilöllinen kasvu. Myös Suomea sitovia kansainvälisiä velvoitteita ja kansainvälisen oikeuden yleisesti tunnustettuja sääntöjä, kuten lasten oikeuksia tai vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevia yleissopimuksia sekä Euroopan sosiaalisen peruskirjan velvoitteita tulee myös poikkeustilassa noudattaa.

Ohjeistus ja tilannekuva

Perustuslakivaliokunta on mietinnössään (PeVM 4/2020 vp) painottanut sosiaali- ja terveysvaliokunnan tavoin sosiaali- ja terveysministeriön ja aluehallintovirastojen antaman nopean ja riittävän käytännön ohjeistuksen merkitystä (StVL 1/2020 vp, s. 2).

Sosiaali- ja terveysministeriö toteaa, että se on 20.3.2020 antanut yleisohjeen poikkeustilan huomioimiseksi perustason sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen

toiminnassa (https://stm.fi/artikkeli/-/asset_publisher/stm-kuntien-turvattava-perustason-sosiaali-ja-terveyspalvelut-ja-tuettava-heikoim-massa-asemassa-olevia-poikkeusoloissa). Ohjeessa on painotettu, etteivät valmiuslain nojalla annetut säännökset tai muu poikkeusoloihin liittyvä ohjeistus poista palvelujen arvioinnin tekemistä kokonaan eikä oikeuta palvelujen lakkauttamiseen tai olemassa olevien asiakkuuksien päättämiseen. Huomiota on kehotettu kiinnittämään avun tarpeessa olevien välttämättömän huolenpidon ja toimeentulon turvaamiseen sekä erityisesti erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden, lasten sekä iäkkäiden henkilöiden tarpeisiin. Ministeriö on myös käynyt keskusteluja Valviran sekä aluehallintovirastojen kanssa sekä ohjeistanut niitä useiden erityiskysymysten osalta. Myös kunnille suunnatut verkossa toteutettavat infotilaisuudet on aloitettu 1.4.2020. Tilaisuuksia on tarkoitus jatkaa viikoittain eri teemoista. Kunnilla on mahdollisuus näissä webinaareissa esittää kysymyksiä suoraan verkon kautta. Ministeriö on antanut verkkosivuillaan myös lukuisia muita ohjeita poikkeusolojen toiminnan asianmukaisuuden varmistamiseksi.

Sosiaali- ja terveysministeriö on valmiuslain 88 §:n nojalla annettujen valtuuksien osalta valmistellut kuntatoimijoille suunnattua kyselyä sosiaali- ja terveydenhuollon ajankohtaisesta tilannekuvasta. Kysely on sosiaalihuollon osalta tehty pilottiversiona yhdelle aluehallintoviraston koordinoimalle alueelle. Koko maan kattava tilannekuva saataneen selville ensi viikon aikana.

Muuta tilannekuvaa on samanaikaisesti kerätty valvontaviranomaisten ja alueen eri toimijoiden kanssa käydyn keskustelujen ja erilaisten ammattiryhmien kanssa käytyjen verkkokeskustelujen pohjalta. Sosiaali- ja terveysministeriön käsitys on, että kuntien toimintatavat asetuksen soveltamisessa ovat olleet vaihtelevia. Osassa alueista palvelut ja toiminnot jatkuvat normaalisti, mutta osa toimijoista on sulkenut tiettyjä palveluja ja asiakasvastaanottoja ja/tai siirtänyt palveluja vain etäpalveluina toimivaksi.

Poikkeustilanne saattaa myös sosiaalihuollossa johtaa tilanteisiin, joissa on välttämätöntä kohdentaa henkilöstöresursseja kiireellisten sosiaalipalvelujen arviointiin ja välttämättömiksi katsottujen palvelujen järjestämiseen. Jatkossa tavoitteena olisi antaa sosiaalihuollon toimijoille liikkumavaraa muun muassa normaaleihin määräaikoihin liittyen, mikä olisi välttämätöntä poikkeuksellisessa tilanteessa.

Valmiuslain 93 ja 94 §:n toimivaltuudet

Valmiuslain 93 §:n mukaan väestön terveydenhuollon turvaamisen välttämättä edellyttäessä työajan pidentämistä tai työajan poikkeavaa sijoittelua 3 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa poikkeus-oloissa saadaan tilapäisesti poiketa työaikalain (872/2019) lepoaikoja ja ylityötä koskevista säännöksistä ja vuosilomalain (162/2005) vuosiloman antamista koskevista säännöksistä. Pykälän 2 momentin mukaan terveydenhuollossa, sosiaalitoimessa, pelastustoimessa, hätäkeskustoiminnassa ja poliisitoimessa palvelussuhteen ehdoista voidaan poiketa 1 momentissa tarkoitetulla tavalla väestön terveydenhuollon, toimeentulon tai turvallisuuden vuoksi myös 3 §:n 4 ja 5 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa. Pykälän 3 momentin mukaan palvelussuhteen ehdoista poikkeaminen ei saa aiheuttaa vaaraa työturvallisuudelle tai työntekijän terveydelle.

Valmiuslain 94 §:n 3 momentin mukaan maanpuolustuksen kannalta tärkeän tuotannon, väestön terveydenhuollon, toimeentulon tai turvallisuuden taikka huoltovarmuuden edellytysten turvaamiseksi 3 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa

työntekijän, virkamiehen ja kunnallisen viranhaltijan irtisanoessa palvelussuhteensa irtisanomisaika on vähintään kuukauden pidempi kuin se lain taikka työ- tai virkaehtosopimuksen mukaan muutoin olisi, enintään kuitenkin kuusi kuukautta. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin irtisanomisajan pituudesta eri tehtäväryhmissä. Pykälän 4 momentin mukaan terveydenhuollossa, sosiaalitoimessa, pelastustoimessa ja hätäkeskustoiminnassa irtisanomisoikeutta voidaan rajoittaa 1–3 momentissa tarkoitetulla tavalla väestön välttämättömän terveydenhuollon, vähimmäistoimeentulon tai turvallisuuden vuoksi myös 3 §:n 4 ja 5 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa.

Toimivaltuuksien käytön jatkamisella o edelleen tarkoitus turvata terveydenhuollon, sosiaalitoimen, pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan toimintakyky ja riittävät henkilöstöresurssit tilanteessa, jossa palveluntarve kasvaa ja samanaikaisesti on oletettavissa, että osa henkilöstöstä myös sairastuu. Toimivaltuudet ovat välttämättömiä nykyisessä pandemiatilanteessa, eikä tavoitteita voida saavuttaa normaaliolojen lainsäädännön mukaisilla valtuuksilla.